

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. gruodžio 14 d.
(OR. en)

16066/22

FISC 265
ECOFIN 1339
CODEC 2027

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. gruodžio 14 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 717 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl galutinio programos „Fiscalis 2020“ vertinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 717 final.

Pridedama: COM(2022) 717 final

Briuselis, 2022 12 14
COM(2022) 717 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl galutinio programos „Fiscalis 2020“ vertinimo

{SWD(2022) 406 final}

PAGRINDINIAI FAKTAI

Programa „Fiscalis 2020“ buvo sukurta 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1286/2013, kuriuo nustatoma veiksmų programa, kuria siekiama „gerinti tinkamą mokesčių sistemų veikimą vidaus rinkoje, stiprinant dalyvaujančių šalių, jų mokesčių administratorių ir jų pareigūnų bendradarbiavimą“¹. Šia programa tęsiamos ankstesnės panašios programos². 2014–2020 m. tai buvo viena pagrindinių priemonių, naudojamų siekiant padėti nuosekliai įgyvendinti ES mokesčių srities teisę ir kovoti su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu, užtikrinant keitimąsi informacija, remiant administracinį bendradarbiavimą ir stiprinant dalyvaujančių šalių administracinius gebėjimus.

Pagal reglamento 17 straipsnį Komisija, padedama nepriklausomų išorės vertintojų, atliko tyrimą, pagrindžiantį galutinį programos vertinimą, – lygiai taip pat ji darė atlikdama laikotarpio vidurio vertinimą³. Išsamūs vertinimo rezultatai pateikiami Komisijos tarnybų dariniame dokumente, pridedamame prie šios ataskaitos, ir yra šios ataskaitos pagrindas. Galutinio vertinimo tikslas – įvertinti 2014–2020 m. programos rezultatus⁴ ir tai, kiek pasiekti rezultatai bus tvarūs ilguoju laikotarpiu. Vertinimas apima programos įgyvendinimo metus (2014–2020 m.) ir į jį įtrauktos 2018 m. atlikto laikotarpio vidurio vertinimo išvados. Galutiniame vertinime įvertinama, koku mastu tos išvados buvo įgyvendintos ir kokie patobulinimai atlikti. Vertinimas apėmė visas dalyvaujančias šalis, t. y. ES valstybes nares⁵, šalis kandidates (Albaniją, Šiaurės Makedoniją, Juodkalniją, Serbiją ir Turkiją) ir potencialias šalis kandidates (Bosniją ir Hercegoviną bei Kosovą*). Atliekant vertinimą atsižvelgta į visą finansuojamą veiklą ir valdymo veiklą, taip pat į visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus (nacionalines administravimo institucijas, Komisijos tarnybas ir ekonominės veiklos vykdytojus) iš visų dalyvaujančių šalių.

Dabartine ataskaita siekiama pateikti galutinio vertinimo rezultatus, susijusius su: i) veiksmingumu, t. y. koku mastu įgyvendinant programą pasiektas jos tikslas; ii) efektyvumu, t. y. koku mastu įgyvendinant programą pasiektas jos tikslas, atsižvelgiant į panaudotus

¹ OL L 347, 2013 12 20, p. 25.

² Programa „Fiscalis 2020“ sukurta remiantis ankstesnėmis programomis. Pirmoji programa „Matthaeus-Tax“ pradėta įgyvendinti 1993 m. spalio mėn. ir buvo įgyvendinama iki 1995 m. gruodžio mėn. pabaigos. Pakeitus kai kurių programų pavadinimus į „Fiscalis“, dabar yra keturios „Fiscalis“ programos, įskaitant šioje ataskaitoje vertinamą programą: pirmoji programa „Fiscalis“ (1998–2002 m.); antroji programa „Fiscalis“ (2003–2007 m.); trečioji programa „Fiscalis“ (2008–2013 m.) ir ketvirtoji programa „Fiscalis“ (2014–2020 m.) arba programa „Fiscalis 2020“, vertinama šioje ataskaitoje. 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/847, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo 2021–2027 m. mokesčių srityje programa „Fiscalis“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1286/2013.

³ [Programos „Fiscalis 2020“ laikotarpio vidurio vertinimas SWD \(europa.eu\)](#).

⁴ Tam tikra programos „Fiscalis 2020“ veikla buvo tęsiama 2021 m., nes dauguma dotacijų susitarimų buvo pratęsti iki 2021 m.

⁵ 2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiaja šalimi. Todėl didžiąją programos trukmės dalį ji buvo laikoma dalyvaujančia ES šalimi. Iš viso programoje „Fiscalis 2020“ dalyvavo 35 šalys: 27 ES valstybės narės ir Jungtinė Karalystė, kol ji buvo ES valstybė narė, ir septynios šalys kandidatės bei potencialios šalys kandidatės.

išteklius; iii) programos derėjimu su platesne ES politika ir prioritetais; iv) šių ES lygmens veiksmų pridėtine verte ir tuo, kas dėl jų pasikeitė, ir v) programos aktualumu.

1. VEIKSMINGUMAS: TAI, KOKIU MASTU ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ PASIEKTAS JOS TIKSLAS

Programa siekiama remti tinkamą mokesčių sistemų veikimą vidaus rinkoje, užtikrinant keitimąsi informacija, remiant administracinį bendradarbiavimą ir stiprinant dalyvaujančių šalių administracinius gebėjimus, o tai savo ruožtu gali padėti nuosekliai įgyvendinti ES mokesčių srities teisės aktus ir kovoti su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu bei agresyviu mokesčių planavimu.

Atliekant vertinimą surinktais įrodymais patvirtinta, kad programa „Fiscalis 2020“ buvo viena **pagrindinių priemonių**, padedančių pasiekti šiuos tikslus. Programa buvo labai svarbi: a) **Europos informacinių sistemų (EIS) kūrimui ir veikimui, nes buvo užtikrintas bendras (suderintas) automatinio ir saugaus keitimosi informacija, procedūrų standartizavimo ir supaprastinimo pagrindas**; b) nes pagal ją numatyta įvairių bendrų veiksmų, kuriais buvo **sukurta bendradarbiavimo aplinka, kurioje valdžios institucijos dirbo kartu, keitėsi žiniomis ir nustatė geriausią praktiką**, susijusią su administracinėmis procedūromis ir gairėmis, ES teise ir IT sistemomis, ir c) **surengta mokymų, per kuriuos buvo stiprinami darbuotojų gebėjimai ir įgūdžiai bei administraciniai gebėjimai**.

Taip programa prisidėjo prie kovos su **mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu**, nes pagal programą „Fiscalis“ finansuojamos IT infrastruktūros ir IT sistemų teikiamos informacijos kokybė ir apimtis suteikė galimybę atlikti tarpvalstybinius patikrinimus, per kuriuos buvo nustatyti galimi nesąžiningi sandoriai, todėl valdžios institucijos ėmėsi bendrų veiksmų. Apklausti asmenys taip pat teigė, kad automatinis keitimasis informacija pasitelkiant EIS veikė kaip atgrasymo nuo nesąžiningo elgesio priemonė ir taip prisidėjo prie kovos su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu bei agresyviu mokesčių planavimu. Naudojant EIS taip pat buvo sumažintos reikalavimų laikymosi sąnaudos ir padidintas teisinis tikrumas ekonominės veiklos vykdytojams, padidėjo bendras mokesčių mokėtojams taikomų reikalavimų laikymasis, o valdžios institucijos ir ekonominės veiklos vykdytojai galėjo sumažinti savo veiklai vykdyti reikalingą laiką ir išteklius. Be to, apie 44 proc. visų pateiktų bendrų veiksmų pasiūlymų buvo susiję su kova su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu. Iš atvejų tyrimų matyti, kad programa „Fiscalis“ galėjo padėti surinkti daugiau mokestinių pajamų.

Programa taip pat **padėjo** mokesčių administratoriams ir ekonominės veiklos vykdytojams **geriau ir vienodai suprasti ES mokesčių srities teisę**, o tai prisidėjo prie **sklandesnio ir nuoseklesnio jos įgyvendinimo**. Bendri veiksmai ir mokymo moduliai, tiesiogiai skirti Sąjungos mokesčių teisės supratimui ir įgyvendinimui gerinti, buvo laikomi labai naudingais ir jų tikslas buvo pasiektas. Iš esmės programa taip pat sukūrė pasitikėjimo atmosferą tarp pareigūnų, skatindama mainus, kurie tęsėsi ir konkrečiai programos veiklai pasibaigus. Apskritai programa prisidėjo prie gero mokesčių sistemų veikimo ES.

Kalbant apie **saugų keitimąsi duomenimis** tarp nacionalinių mokesčių administratorių ir su ekonominės veiklos vykdytojais bei kitomis vyriausybės institucijomis, matyti, kad **nuo 2014 m. duomenų, kuriais keičiamasi, kiekis nuolat didėjo** ir 2019 m. pasiekė 32,23 terabaito, palyginti su vos 4,3 terabaito 2014 m. EIS padėjo valstybėms narėms saugiai ir efektyviai bendrauti tarpusavyje, todėl **nuo 2014 m. pranešimų, kuriais mokesčių administratoriai keičiasi per įvairias pagal programą remiamas sistemas, skaičius nuolat augo ir labai padidėjo**⁶. Be to, **sumažėjo mokesčių administratoriams ir įmonėms tenkanti administracinė našta**, o **įmonių, naudojančių atitinkamą IT sistemą, reikalavimų laikymosi išlaidos buvo 95 proc. mažesnės**, palyginti su jos nenaudojančių įmonių išlaidomis.

Kalbant apie bendrus veiksmus, 2014–2020 m. jų įvykdyta per 1 500 ir juos sudarė daugiau nei 3 500 renginių. Pagal programą „Fiscalis 2020“ įvykdytų bendrų veiksmų dalyvių skaičius nuolat buvo didelis, taigi iš viso dalyvavo daugiau nei 30 000 dalyvių. Buvo rengiami **darbo vizitai**, kad pareigūnai įgytų daugiau patirties ar žinių mokesčių srityje. Valstybės narės taip pat keitėsi su mokesčiais susijusiomis žiniomis ir patirtimi **projektų grupėse**, kurios dažnai buvo pasitelkiamos aptariant, kuriant ir įgyvendinant EIS. **Praktiniais seminarais**, nors jie buvo rengiami rečiau, buvo siekiama patobulinti mokesčių administratorių procedūras. **Gebėjimų stiprinimo veiksmus** daugiausia sudarė techninė pagalba kelioms valstybėms narėms. **Daugiašalė kontrolė ir dalyvavimas administraciniuose tyrimuose** yra tiesioginio administracinio mokesčių administratorių bendradarbiavimo pavyzdžiai. Nors ir mažiau įprasta, buvo sudaromos darbo grupės ir rengiami seminarai, skirti konkrečioms IT sistemoms arba dalijimuisi su ES mokesčių teise susijusia informacija.

Bendrų veiksmų dalyviai ir vadovai teigiamai vertino jų veiksmingumą ir naudingumą. Apklausti asmenys nurodė, kad visi veiksmai buvo naudingi ir skatino abipusį mokymąsi. 93 proc. respondentų pritarė, kad dalyvaudami bendruose veiksmuose jie turėjo puikią galimybę plėsti savo pareigūnų tinklą (ir ryšius su jais) užsienyje. 95 proc. **dalyvių nurodė, kad pasidalijo savo patirtimi, o 77 proc. jų teigė, kad dėl tokių mainų pasikeitė ir (arba) pagerėjo jų atstovaujamų administratorių darbo praktika**. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2020 m. dėl COVID-19 pandemijos ir su ja susijusių nustatytų ribojimų dalyvavimo lygis šiek tiek sumažėjo, kol po kurio laiko fizinę veiklą pakeitė internetu vykdoma veikla.

Didžioji dauguma apklaustų programos „Fiscalis“ koordinatorių manė, kad **mokymas** yra esminis dalykas siekiant stiprinti administravimo institucijų administracinius gebėjimus. Komisija įsigijo 267 ES e. mokymosi modulius ir surengė 141 su IT sistemomis susijusiems gebėjimams ir įgūdžiams lavinti skirtą mokymų sesiją. Mokymų kokybę dalyviai įvertino labai aukštais balais (vidutiniškai 72,7 balo 0–100 balų skalėje). Panašiai mokesčių pareigūnų, kurie

⁶ Pavyzdžiui, 14 000 pranešimų 2020 m., palyginti su 12 800 pranešimų 2017 m., naudojant su DAB1 susijusias sistemas; 29 700 pranešimų 2020 m., palyginti su tik 4 600 pranešimų 2017 m., naudojant su DAB2 susijusias sistemas; 992 292 pranešimai 2020 m., palyginti su 689 839 pranešimais 2017 m., naudojant MOSS sistemą.

IT mokymus įvertino kaip atitinkančius jų lūkesčius arba naudingus, dalis nuolat yra didesnė kaip 90 proc. Parengtų mokesčių pareigūnų skaičius auga, nes vis daugiau mokesčių pareigūnų net ir nacionaliniu lygmeniu buvo mokomi naudojant bendrą ES medžiagą. **Naudojant e. mokymosi modulius buvo parengta maždaug 130 500 dalyvių, atstovaujančių mokesčių administratoriams, ir dar beveik milijonas asmenų iš įmonių bei visuomenės atstovų.**

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad apklausoje dalyvavusios ES nepriklausančios šalys taip pat teigiamai įvertino su tinklaveikos galimybėmis susijusius bendrus veiksmus, tačiau manė, kad juose buvo nepakankamai atsižvelgta į jų poreikius, nes įgyvendinant veiksmus pirmenybė teikiama ES šalims ir dėmesys sutelkiamas į EIS, kuriomis šalys kandidatės negali naudotis.

2. EFEKTYVUMAS: TAI, KOKIU MASTU ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ PASIEKTAS JOS TIKSLAS, ATSIŽVELGIANT Į PANAUDOTUS IŠTEKLIUS

Vertinant efektyvumą, išorės tyrime buvo nagrinėjama, koku mastu kuo taupiau naudojant programos išteklius buvo pasiekti numatyti rezultatai. Buvo bandoma įvertinti sąnaudas ir naudą ir, jei įmanoma, išreikšti jas pinigais. Sąnaudos yra apskaičiuotos, tačiau kiekybiškai įvertinti nauda yra sunkiau. Apklausiant programos suinteresuotuosius subjektus taip pat buvo nustatyta naudos apibrėžtis.

2014–2020 m. laikotarpiui skirtas programos „Fiscalis 2020“ biudžetas – maždaug 222 mln. EUR. **Apie 75 proc. biudžeto lėšų (168 mln. EUR) buvo išleista EIS kūrimui, priežiūrai ir valdymui apmokestinimo tikslais.** Be to, valstybės narės taip pat patyrė išlaidų, susijusių su EIS nacionalinių komponentų įsigijimu, kūrimu, diegimu, priežiūra ir kasdiene eksploatacija. Kiti suinteresuotieji subjektai (pvz., įmonės, finansų įstaigos) gali netiesiogiai patirti su šiomis sistemomis susijusių išlaidų. Akivaizdu, kad šiai bendrai IT infrastruktūrai ir sistemoms reikia daug išteklių. Vis dėlto jos yra būtinos kasdieniam mokesčių administratorių darbui ir duoda daug naudos visose jų veiklos srityse. Vertinimo metu atlikti atvejų tyrimai atskleidė konkrečių pavyzdžių, kai teikiama nauda gerokai pranoko konkrečių sistemų sąnaudas. Naudojant EIS buvo standartizuotos ir supaprastintos procedūros, sumažinta institucijoms ir įmonėms tenkanti administracinė našta, taip pat sumažintos įmonėms taikomų reikalavimų laikymosi išlaidos, be to, EIS padėjo nustatyti galimus nesąžiningus sandorius. Plėtojant ir naudojant bendrus EIS komponentus, įgyvendinant ES lygmens programą pasiekta didelė masto ekonomija, užtikrintas sąveikumas ir išvengta valstybių narių pastangų dubliavimosi. Todėl EIS suteikė galimybę saugiai keistis informacija, rėmė administracinį bendradarbiavimą ir administracinius gebėjimus, nes sudarė palankesnes sąlygas veiksmingiau įgyvendinti bei nuosekliau taikyti ES mokesčių srities teisės aktus bei kovoti su mokestinio sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu. Iš vertinimo matyti, kad jų efektyvumas iš esmės vertinamas teigiamai.

Pagal programą „Fiscalis 2020“ buvo teikiama finansinė parama įvairiems bendriems veiksmams, kuri sudarė apie 33 mln. EUR (15 proc. viso programai skirto finansavimo). Remiantis tyrimo rezultatais, atliekant vertinimą buvo nuspręsta, kad bendri veiksmai iš

esmės labai prisidėjo prie programos tikslų įgyvendinimo. Bendri veiksmai apėmė seminarus, praktinius seminarus, projektų grupes, dvišalę ar daugiašalę kontrolę, kitą administracinio bendradarbiavimo veiklą, darbo vizitus, lankymąsi administraciniuose biuruose ir dalyvavimą administraciniuose tyrimuose, gebėjimų stiprinimo veiklą ir ekspertų grupių kūrimą. Kaip minėta, dalyvavo daugiau kaip 30 000 dalyvių. Išskyrus ekspertų grupes, siekiant užtikrinti visapusišką dalyvaujančių šalių dalyvavimą, buvo galima kompensuoti 100 proc. tinkamų finansuoti kelionės, apgyvendinimo ir su renginių organizavimu susijusių išlaidų bei dienpinigių, kai buvo būtina visapusiškai įgyvendinti programos „Fiscalis 2020“ tikslus⁷. Kalbant apie visų rūšių bendrus veiksmus (išskyrus ekspertų grupes), vidutinės dalyvavimo viename veiksmo išlaidos vienam dalyviui per visą laikotarpį santykinai nepakito ir per pastaruosius metus apskritai šiek tiek sumažėjo, o tai gali reikšti, kad padidėjo efektyvumas. Reguliariai atliekamų programos „Fiscalis“ apklausų (tyrimų) rezultatai buvo labai teigiami, o tai reiškia, kad veiksmų teikiama nauda dalyvaujantiems subjektams yra didelė. Dauguma mokesčių administratorių pripažino, kad nauda buvo didesnė nei sąnaudos. Vertinant sąnaudas ir pasiektus rezultatus, investicijos į bendrus veiksmus buvo laikomos naudingomis ir ekonomiškai efektyviomis. Dalyvavimas ekspertų grupėse nebuvo visiškai kompensuojamas pagal programą „Fiscalis 2020“ (buvo visiškai kompensuotos kelionės ir pragyvenimo išlaidos, o personalo išlaikymo išlaidų padengta tik 50 proc.). Vis dėlto šios ekspertų grupės buvo labai svarbios kuriant kai kurias programos „Fiscalis“ IT sistemas, kurių be jų galėtų nebūti. Jos suteikia valstybėms narėms galimybę sutelkti išteklius ir žinias užuot veikus atskirai. Taigi jos buvo ekonomiškai efektyvios. Apskritai bendri veiksmai sustiprino administracinį bendradarbiavimą ir gebėjimus bei pagerino dalyvių darbo santykius. Jie padėjo keistis patirtimi ir nustatyti geriausią administracinių procedūrų praktiką ir savo ruožtu padėjo veiksmingai įgyvendinti ES mokesčių srities teisės aktus bei geriau jų laikytis.

Bendriems mokymams mokesčių srityje skirta maždaug 6,9 mln. EUR. Didžioji dalis programos „Fiscalis 2020“ mokymams skirto biudžeto (4,7 mln. EUR) buvo skirta e. mokymosi moduliams. Pagal šiuos modulius buvo parengta 130 470 mokesčių administratorių atstovų ir dar 941 938 asmenys iš įmonių ir visuomenės atstovų. Taigi mokymo moduliai kainuoja 4,9 EUR vienam parengtam asmeniui, o tai yra labai nedaug. Mokesčių administratoriai apibūdino e. mokymąsi kaip naudingą ir veiksmingą jiems stiprinant savo gebėjimus, taip pat manė, kad jis yra naudingas kitiems suinteresuotiesiems subjektams. Manoma, kad kita „Fiscalis“ mokymo veikla, vykdoma kaip projektų grupių arba gebėjimų stiprinimo veikla (ypač IT mokymai), sustiprino jų administracinius gebėjimus ir palengvino mokesčių institucijų veiklos koordinavimą bei bendradarbiavimą.

⁷ Pažymėtina, kad finansavimas susijęs su bendrų veiksmų bendradarbiavimo aspektu, t. y. finansavimas suteikia galimybę vykdyti veiksmą, jei jis patenka į programos sritį, tačiau daugeliu atvejų už veiksmo organizavimą yra daugiausia arba visiškai atsakingos nacionalinės valdžios institucijos. Komisija gali inicijuoti, pavyzdžiui, „Fiscalis“ projekto grupes, praktinius seminarus ir seminarus arba juose dalyvauti, o atliekant daugiašalę kontrolę pagal atitinkamo daugiašalės kontrolės teisinio pagrindo nuostatas Komisija nedalyvauja.

Po laikotarpio vidurio vertinimo buvo stengiamasi sumažinti dokumentų tvarkymo išlaidas, susijusias su prisijungimu prie bendrų veiksmų, jų inicijavimu ir grįžtamosios informacijos apie juos teikimu, taip pat optimizuoti bendrų veiksmų procedūras ir jiems skirtus išteklius bei užtikrinti, kad darbo krūvis nebūtų per didelis, o tai pastebima antroje programos „Fiscalis 2020“ įgyvendinimo laikotarpio pusėje, nes nė viena dalyvaujanti šalis nemanė, kad našta yra pernelyg didelė, palyginti su jų teikiama nauda. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kelios ES nepriklausančių šalių institucijos teigė, kad jų išlaidos yra gana didelės, atsižvelgiant į tai, kiek jos gali dalyvauti. Jos matytų papildomą vertę, jei šių veiksmų aspektais galėtų naudotis daugiau.

3. SUDERINAMUMAS: PROGRAMOS SUDERINAMUMAS SU PLATESNE ES POLITIKA IR PRIORITETAIS

Atliekant vertinimą buvo analizuojama, kiek programa „Fiscalis 2020“ derėjo su platesne ES politika ir kitomis ES lėšomis finansuojamomis programomis. Galutiniame įvertinime buvo patvirtintos „Fiscalis 2020“ laikotarpio vidurio vertinimo išvados, t. y. kad **programos veiksmai buvo suderinti ir derėjo su bendrais Komisijos strateginiais prioritetais**. Atrodo, kad programa „Fiscalis 2020“ ir kitos panašios priemonės taip pat yra suderintos.

Programos „Fiscalis 2020“ tikslai aiškiai suderinti su Komisijos prioritetu „**žmonėms tarnaujanti ekonomika**“, kurio tikslas – „kova su piktnaudžiavimu mokesčiais, tvarių pajamų užtikrinimas ir geresnės verslo aplinkos bendrojoje rinkoje kūrimas“. Be to, pagal programą „Fiscalis 2020“ finansuojami veiksmai atitinka Komisijos prioritetą „**prie skaitmeninio amžiaus prisitaikusi Europa**“, pagal kurį Komisija siekia modernizuoti viešojo administravimo institucijas. Pagal programą „Fiscalis“ buvo finansuojamas IT infrastruktūros ir IT sistemų, galinčių sustiprinti dalyvaujančių šalių mokesčių administratorių administracinius gebėjimus, kūrimas, tobulinimas ir diegimas. Neseniai Komisija paskelbė 2020 m. **sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo mokesčių dokumentų rinkinį**, į kurį įtrauktos 25 apmokestinimo iniciatyvos, skirtos ekonomikos atgaivinimui ir perėjimui prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos paremti⁸. Tokias iniciatyvas bus galima remti pagal programą, pakeitusią programą „Fiscalis“.

Atlikus vertinimą nustatyta, kad **pagal programą buvo remiamos kitos ES programos ir jos buvo naudingos**. Programa „Fiscalis 2020“ ir programa „**Muitinė 2020**“ papildo viena kitą ir sąveikauja. Komisijai valdant abi sistemas kartu, padidėja veiksmingumas. Kai kurios veiklos funkcijos yra bendrai finansuojamos pagal abi programas ir yra prieinamos muitinėms ir mokesčių administratoriams. Tai pasakytina apie pagrindines IT infrastruktūros sistemas, tokias kaip CCN, arba įprastą mokymo medžiagą. Galima išnagrinėti masto ekonomijos ir sistemų suderinamumo aspektus, nes taip suteikiama galimybė muitinėms ir mokesčių administratoriams

⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/default/files/2020_tax_package_tax_action_plan_en.pdf

geriau keistis informacija ir dalytis žiniomis. Programa „Fiscalis 2020“ taip pat papildė **2017–2020 m. struktūrinių reformų rėmimo programą (SRRP)** ir buvo nustatyta jų sąveika. Pavyzdžiui, sprendžiant problemas, nustatytas vykdant bendrus veiksmus, gali būti teikiama tikslinė techninė parama pagal SRRP. Programa „Fiscalis 2020“ ir **programa „Hercule III“**, kurią administruoja Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), taip pat papildė viena kitą ir jų veikla nesidubliuoja. Tačiau, nepaisant jų papildomumo, panašu, kad bendradarbiavimas pagal šias dvi programas nėra aktyvus ir nėra aktyviai siekiama užtikrinti jų sąveiką.

Programa „Fiscalis“ taip pat **atlieka svarbų vaidmenį ir yra suderinama su programomis, skirtomis šalims kandidatėms bei potencialioms šalims kandidatėms, pavyzdžiui, TAIEX**. Septynios ES nepriklausančios valstybės dalyvavo programos „Fiscalis 2020“ bendruose veiksmuose ir mokymų veikloje, taigi keitėsi žiniomis ir gerąja patirtimi su ES šalimis. Tai paskatino reformas ES nepriklausančiose valstybėse narėse, remiant stojimo procesą ir padedant didinti šalių tarpusavio pasitikėjimą ir gerą valią. Apklausoje dalyvavę šalių kandidačių atstovai pabrėžė galimybės naudotis abiem priemonėmis teikiamą naudą, nes programa „Fiscalis“ buvo laikoma lankstesne ir užtikrino trumpojo laikotarpio rezultatus, o TAIEX suteikė galimybę ES nepriklausančioms valstybėms vykdyti ilgalaikes reformas.

Siekiant užtikrinti šį skirtingų ES programų suderinamumą, buvo naudojami keli mechanizmai, įskaitant tarnybų posėdžius, tarpžinybines konsultacijas, stebėtojų iš įvairių Komisijos tarnybų dalyvavimą projektų grupių posėdžiuose ar veikloje ir dalijimąsi darbo programomis arba projektų pasiūlymų vertinimu, kurį atlieka įvairių Komisijos tarnybų pareigūnai. Nepaisant pastebėtų teigiamų rezultatų, vertinime nustatyta, kad tam tikrose srityse galima siekti papildomumo ir sąveikos, pavyzdžiui, įgyvendinant programą, pakeitusią programą „Hercule III“.

4. PROGRAMOS TEIKIAMA EUROPOS PRIDĖTINĖ VERTĖ

Už ES mokesčių srities teisės aktų įgyvendinimą atsakingos valstybės narės. Pagalbinės priemonės, pavyzdžiui, numatytos programoje „Fiscalis 2020“, gali padėti užtikrinti, kad ES teisė nacionaliniu lygmeniu būtų taikoma nuosekliau ir darniau.

Programa „Fiscalis 2020“ **užtikrinamas EIS finansinis tvarumas, kuris yra labai svarbus užtikrinant informacijos prieinamumą ir dalijimąsi ja**. IT infrastruktūra ir sistemos padėjo lengviau ir veiksmingiau laikytis reikalavimų. Dėl šių aspektų programa padėjo kurti **masto ekonomiją, didinti efektyvumą ir užtikrinti aukštesnius saugumo lygius** – taip nacionalinėms administravimo institucijoms (ir ekonominės veiklos vykdytojams) padedama sutaupyti laiko ir išteklių, ypač kalbant apie dalyvaujančias šalis, kurių mokesčių administratoriai yra mažesni ir kurios turi mažiau išteklių. Centrinės IT infrastruktūros ir sistemų sąveikumas ir sujungiamumas bei jų simbiotinės ypatybės sukuria Europos pridėtinę vertę. Be to, EIS sukūrimas padėjo nacionaliniams mokesčių administratoriams modernizuoti ir skaitmenizuoti savo vidaus sistemas ir priemones.

Bendri veiksmai užtikrino didelę Europos pridėtinę vertę, nes suteikė administratoriams **neprilygstamų galimybių bendradarbiauti, bendrauti ir kurti tinklus**. Rengiant praktinius seminarus, seminarus ir darbo vizitus, be kita ko, buvo sutelkta dalyvaujančių šalių patirtis ir žinios, jie padėjo nacionalinėms institucijoms geriau suprasti ES teisę, taip pat kurti ir įgyvendinti IT sistemas. Jie padėjo stiprinti pasitikėjimą ir neformalų bendradarbiavimą po renginių, taip pat pasiekti didesnę taikomų metodų ir praktikos konvergenciją. Pavyzdžiui, kai kurios mokesčių reformos buvo parengtos padedant ir konsultuojant koordinatoriams iš kitų šalių. Mokesčių administratoriai, nuolat teikę teigiamus atsiliepimus apie gebėjimą pasiekti tikslus vykdant bendrus veiksmus, nurodė, kad jų ištekliai (laikas ir pinigai), kuriuos reikia investuoti į tokių veiksmų planavimą, organizavimą ir vykdymą, yra riboti, o tai reiškia, kad be programos „Fiscalis“ būtų įgyvendinama mažiau veiksmų.

Tas pats pasakytina ir apie mokymo veiklą, visų pirma apie **e. mokymosi modulius**, kurie padėjo gilinti nacionalinių mokesčių administratorių pareigūnų žinias, o tai savo ruožtu padėjo nacionaliniams mokesčių administratoriams geriau suprasti ir vienodžiau įgyvendinti ES mokesčių srities teisės aktus bei susijusias procedūras. Jie taip pat padeda pareigūnams dirbti su IT sistemomis. Jie pagerino administratorių gebėjimus ir padidino jų veiksmingumą bei efektyvumą. Pagal programą „Fiscalis“ finansuojami e. mokymosi moduliai suteikė pridėtinės vertės ne tik dalyviams, nes jie taip pat buvo naudojami vidaus veikloje, pavyzdžiui, rengiant mokymus. Didelis parengtų asmenų skaičius⁹ įrodo, kad moduliai buvo laikomi naudingais. Tikėtina, kad jeigu programa „Fiscalis“ nebūtų buvusi įgyvendinta, mokymo veikla ir moduliai nebūtų buvę parengti arba bent jau tai nebūtų daroma tokiu mastu ir ne visose institucijose. Jie būtų buvę pernelyg brangūs, nes nebūtų masto elemento. Mokymas padėjo sukurti pasitikėjimą ir bendrą viziją.

Atsižvelgiant į pateiktus įrodymus ir programos veiksmų mastą, galima pagrįstai teigti, kad be programos „Fiscalis“ nebūtų tokio paties masto ir apimties EIS, bendrų veiksmų ir mokymų, kurie buvo svarbūs įgyvendinant ES mokesčių teisę ir kovojant su mokesčiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu. Tikėtina, kad būtų buvę bendradarbiaujama, tačiau nereguliariai, remiantis tinkamos struktūros neturinčiais ryšiais ir taikant daug laiko reikalaujančius būdus ir abipusiškumo principu pagrįstus susitarimus. Būtų buvę sudėtinga užtikrinti tokią pačią klausimų įvairovę, Europos aspektą arba Europos lygmens dalyvavimą veiksmuose ir mokymuose, kaip įgyvendinant programą „Fiscalis 2020“. Nors galėjo būti dedamos dvišalės ar daugiašalės pastangos, nebūtų buvę galima pasinaudoti įgyvendinant programą „Fiscalis 2020“ sukurtos masto ekonomijos teikiamais pranašumais, o nacionalinių institucijų išlaidos ir laiko sąnaudos, patiriamos įgyvendinant ir toliau vykdant veiksmus, taip pat būtų buvusios didesnės. Kalbant apie EIS, programa „Fiscalis 2020“ buvo užtikrinta nuolatinė šios IT infrastruktūros ir sistemų plėtra bei priežiūra. Jei nebūtų programos „Fiscalis“, kultų

⁹ Mokesčių ir maitų sąjungos GD e. mokymosi duomenys.

rizika, kad jos pasentų arba būtų nutrauktas jų naudojimas dėl išteklių trūkumo ir didelių sąnaudų. Būtų prarasta masto ekonomija, o sumažėjusios bendros sąnaudos vėl išaugtų.

Programa „Fiscalis 2020“ padėjo pasiekti apčiuopiamų rezultatų dėl tarpusavyje susijusių sistemų ir nuoseklaus keitimosi informacija, o mokesčių administratorių pareigūnams padėjo įgyti įgūdžių ir keistis patirtimi vykdant įvairius bendrus veiksmus bei mokymus. Tikėtina, kad daugelis programos veiksmų ir rezultatų vidutiniu laikotarpiu greičiausiai išnyktų ir būtų nutraukti, palyginti su dabartiniu mastu ir apimtimi. Per daugelį metų sukurti dabartiniai mokesčių administratorių tinklai suirtų. Dėl to ES teisės įgyvendinimas būtų ne toks darnus, o ekonominės veiklos vykdytojams būtų suteikta daugiau galimybių išnaudoti tarpvalstybinio koordinavimo trūkumą kaip spragą, siekiant išvengti mokesčių ar sukčiauti. Iš tiesų mokestinio sukčiavimo problemų nepavyks išspręsti, jei valstybės narės apsiribos vien savo administracinėmis teritorijomis ir aktyviai nebendradarbiaus su savo partneriais.

Didėjant skaitmenizacijai, globalizacijai ir darbuotojų judėjimui, ES mokesčių srities teisės aktų įgyvendinimas ir kova su sukčiavimu, mokesčių vengimu ir agresyviu mokesčių planavimu bus vis svarbesni, todėl tikėtina, kad programos pridėtinė vertė ir toliau didės.

5. PROGRAMOS AKTUALUMAS

Globalizacija ir skaitmenizacija kartu sukuria naujų galimybių ir sukelia sunkumų, susijusių su mokesčių sistemų gebėjimu rinkti mokesčines pajamas. Jos sukuria naujų darbo (mišrus ir nuotolinis darbas) ir verslo vykdymo (fiziškai nebūnant vietoje) būdų, kurie nėra visiškai suderinti su tuo, kaip vis dar kuriamos mokesčių sistemos ir mokesčių administratoriai vykdo savo veiklą. Jos taip pat gali sudaryti mokesčių vengimui ir mokesčių slėpimui palankias sąlygas, jei mokesčių administratoriai ir sistemos atsiliks nuo pokyčių.

Siekiant įveikti šiuos sunkumus, 2014–2020 m. laikotarpiu jau buvo priimta daug su mokesčiais susijusių teisės aktų pakeitimų, o programos „Fiscalis 2020“ veiksmams buvo aktyviai remiamas šių iniciatyvų įgyvendinimas. Pavyzdžiui, 2015 m. PVM tiekimo vietos taisyklės pakeitimai buvo papildyti nustatant vadinamąją MOSS sistemą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybinei prekybai skaitmeninėmis paslaugomis. Siekiant palengvinti automatinį keitimąsi informacija tarp mokesčių administratorių ir užtikrinti sąžiningą mokesčių mokėtojų (fizinių asmenų ar subjektų), kurie gauna pajamų iš tarpvalstybinės veiklos, mokesčių mokėjimą, buvo priimtos direktyvos dėl administracinio bendradarbiavimo. Buvo atliktas parengiamasis darbas siekiant įdiegti IT sistemas, kad būtų lengviau įgyvendinti Elektroninės prekybos direktyvą, kuri pradėta taikyti 2021 m. liepos 1 d.

Ši tendencija išliks, o institucijos ir ekonominės veiklos vykdytojai turės neatsilikti nuo vis labiau skaitmenizuoto ir globalizuoto pasaulio. Taip pabrėžiama būtinybė stiprinti mokesčių administratorių bendradarbiavimą ir nacionalinių institucijų administracinius gebėjimus, taigi ir **programos svarbą padedant valstybėms narėms skaitmenizuoti ir modernizuoti procedūras**. Atsižvelgiant į ankstesnę sėkmę, būsimos programos „Fiscalis“ tebėra svarbios

sudarant palankias sąlygas valstybių narių keitimuisi informacija, bendradarbiavimui ir veiklos koordinavimui pasitelkiant IT sistemas, bendrus veiksmus ir mokymus, ir taip prisideda prie veiksmingo ir efektyvaus vidaus rinkos veikimo šiomis aplinkybėmis.

Nagrinėjant aktualumą, vertinime buvo atsižvelgta į nacionalinių mokesčių administratorių ir ekonominės veiklos vykdytojų poreikius. Atlikus galutinį vertinimą paaiškėjo, kad **programa tebėra aktuali ir reikalinga**. Iš tiesų programa „Fiscalis 2020“ buvo laikoma **labai svarbia siekiant išspręsti pagrindinius mokesčių administratorių sunkumus ir patenkinti jų poreikius**. Nurodoma, kad IT infrastruktūra ir sistemos yra labai svarbios kasdieniam mokesčių pareigūnų darbui, nes jos yra pagrindinės komunikacijos platformos, per kurias valstybės narės gali keistis atitinkamais duomenimis kovodamos su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu bei įgyvendindamos ES teisę. Tai savo ruožtu skatina savitarpio pagalbą ir veiklos koordinavimą. Taip pat manoma, kad mokymai ir bendri veiksmai yra svarbūs siekiant stiprinti administracinius gebėjimus, pavyzdžiui, žinių kaupimą ir tinklaveiką. Keičiantis informacija, gerą patirtimi ir gairėmis, programa „Fiscalis“ remiamas politikos formavimas ir vienodesnis bei nuspėjamesnis ES teisės taikymas bei kova su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu. Vienodos sąlygos ir sąžininga konkurencija yra labai svarbios **ekonominės veiklos vykdytojams**, kad jie galėtų vykdyti savo veiklą. Be to, pernelyg didelė administracinė našta ir mokestinių prievolių vykdymo išlaidos kai kurioms įmonėms gali trukdyti vykdyti ekonominę veiklą, ypač tarpvalstybinę. „Fiscalis“ IT sistemos buvo laikomos itin svarbiomis ekonominės veiklos vykdytojams, nes taip supaprastinamas reikalavimų laikymasis padarant informaciją lengvai prieinamą arba, pavyzdžiui, sumažinant administracinę naštą bendrovėms, teikiančioms telekomunikacijų, transliavimo ir elektronines paslaugas, nes nereikia teikti PVM deklaracijų kiekvienoje šalyje, kurioje teikiamos paslaugos (ir gerinamas mokestinių prievolių vykdymas).

Kai kurie mokesčių administratoriai teigė, kad programa „Fiscalis“ galėtų padėti sukurti duomenų bazę, kurioje būtų kaupiami duomenys apie valstybių narių mokesčių srities teisės aktų pokyčius, įtraukiant naujus pokyčius, turinčius įtakos apmokestinimui, pavyzdžiui, virtualiosioms valiutoms. Programos „Fiscalis“ koordinatoriai šalyse kandidatėse atkreipė dėmesį į savo ribotas galimybes visapusiškai pasinaudoti pagal programą „Fiscalis“ finansuojamais veiksmais, nes jie orientuoti į ES. Tai dar labiau patvirtina faktą, kad šios šalys neturi prieigos prie visų IT sistemų, o tai turi įtakos jų galimybėms dalyvauti susijusiuose mokymo komponentuose.

6. IŠVADOS IR ĮGYTA PATIRTIS

Atlikus vertinimą matyti, kad įgyvendinant programą buvo veiksmingai pasiekti jos tikslai – sudaryti sąlygas saugiai keistis informacija, remti administracinį bendradarbiavimą ir stiprinti dalyvaujančių šalių administracinius gebėjimus. Savo ruožtu įgyvendinant programą taip pat buvo padedama įgyvendinti ES mokesčių srities teisės aktus, skirtus kovoti su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu.

Programa „Fiscalis 2020“ prisidėjo prie tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir mokesčių administratorių administracinių gebėjimų stiprinimo plėtojant ir prižiūrint ES IT infrastruktūrą ir sistemas, bendrus veiksmus ir bendrą mokymų veiklą. Programa „Fiscalis“ padėjo labiau suderinti metodus ir supaprastinti procedūras, sumažinant administracinę naštą ir reikalavimų laikymosi išlaidas mokesčių mokėtojams.

Naudojant IT infrastruktūrą ir sistemas, kurios buvo sukurtos ir prižiūrimos pasitelkiant programą „Fiscalis“, pagerėjo turimos informacijos kokybė ir buvo užtikrintas keitimasis informacija. Pakeitus fizinius patikrinimus ir pasinaudojus pažangia duomenų analize bei sudarant sąlygas lengviau atlikti tarpvalstybinius patikrinimus, buvo galima geriau ir veiksmingiau nustatyti galimus sukčiavimo atvejus. Tai taip pat galėjo turėti atgrasomąjį poveikį, nes buvo užtikrintas geresnis reikalavimų laikymasis ir užkirstas kelias mokestiniam sukčiavimui, mokesčių slėpimui ir agresyviai mokesčių planavimui. Nors sunku nustatyti priežastinį ryšį, iš vertinamojo tyrimo matyti, kad kai kurie pagrindiniai mokestinio sukčiavimo, mokesčių slėpimo ir agresyvaus mokesčių planavimo rodikliai per programos įgyvendinimo laikotarpį gerėjo.

Iš išorės vertintojo įvertintų įrodymų matyti, kad bendri veiksmai ir mokymai paskatino mokesčių administratorių bendradarbiavimą ir suteikė galimybę kolegoms keistis idėjomis, jei buvo nustatytas konkretus poreikis. Buvo sukurti dalyvaujančių mokesčių administratorių tinklai (įskaitant neoficialius tinklus, apimančius ne tik programos renginius), sudarant sąlygas tolesniam veiklos koordinavimui ir dalijimuisi žiniomis, skatinant abipusį mokymąsi ir kai kuriais atvejais skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą įgyvendinant mokesčių reformas. Dalijimasis informacija ir žinių perdavimas pagal programą prisidėjo prie geresnio ir bendresnio teisės aktų supratimo, taigi ir nuoseklesnio jų įgyvendinimo. Kitaip tariant, programa „Fiscalis“ suteikia pagrindą plėtoti bendradarbiavimo veiklą (bendrus veiksmus) su dalyvaujančiomis institucijomis, kurios daugeliu atvejų yra labai atsakingos už įvairių bendrų veiksmų aspektų derinimą.

Kalbant apie efektyvumą ir nepaisant sunkumų, patiriamų naudą išreiškiant pinigais ir nustatant priežastinį ryšį, į „Fiscalis 2020“ ir jos komponentus investuoti ištekliai buvo įvertinti kaip naudingi, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus. Kitaip tariant, atlikus vertinimą padaryta išvada, kad programa suteikė naudos ES ir nacionaliniams mokesčių administratoriams pagrįstomis sąnaudomis. Programa „Fiscalis 2020“ buvo nuosekli ir suderinta su bendrais Komisijos politiniais tikslais, ypač su strategija „Europa 2020“. Ji buvo lanksčiai pritaikyta prie besikeičiančių prioritetų ir naujų teisės aktų ir atliko savo, kaip finansavimo programos, pagal kurią remiamas ES mokesčių srities teisės aktų įgyvendinimas, vaidmenį.

Atlikus vertinimą nustatyta, kad programa „Fiscalis“ greičiausiai ir toliau bus aktuali priemone ES lygmeniu, siekiant padėti įgyvendinti ES mokesčių srities teisės aktus ir kovoti su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir agresyviu mokesčių planavimu pasaulyje, kuris keičiasi dėl visuomenės senėjimo, taip pat skaitmenizacijos ir globalizacijos, ir dėl to kyla sunkumų mokesčių sistemoms ir administracijoms. Iš tikrųjų programa „Fiscalis“ išlieka svarbia priemone,

skirta IT infrastruktūros ir sistemų kūrimui, diegimui ir eksploatavimui mokesčių srityje finansuoti, tiriant masto ekonomijos galimybes. Joms reikia daug išteklių, todėl visoms šalims būtų sudėtinga turėti tokios pačios apimties ir masto sistemas, kokias užtikrina ES programa. Taip pat buvo įrodyta, kad programa „Fiscalis“ yra naudinga koordinuojant veiklą ir skatinant tarpusavio mokymąsi įvairiose šalyse. IT sistemos, bendri veiksmai ir mokymo veikla atlieka vienas kitą papildantį vaidmenį siekiant programos „Fiscalis“ tikslų. Programos „Fiscalis“ komponentai vienas kitą papildė. Atlikus vertinimą paaiškėjo, kad pagrindiniai suinteresuotieji subjektai plačiai sutarė, jog programa „Fiscalis 2020“ yra reikalinga, aktuali ir atitinka pagrindinių dalyvių poreikius. Todėl buvo nuspręsta, kad programos struktūra atitinka paskirtį ir turėtų būti išlaikyta.

Vis dėlto vertinime taip pat buvo nurodytos kai kurios sritys, kuriose būtų galima atlikti patobulinimų. Iš rezultatų matyti, kad atliekant tyrimą įvertintos IT sistemos duoda naudos, kuri yra didesnė už sąnaudas, susijusias su supaprastinimu, galimo sukčiavimo nustatymu ir mokesčių teisės reikalavimų laikymusi. Tačiau duomenų apie sąnaudas ir naudą yra mažai, todėl Komisijai ir valstybėms narėms būtų verta ištirti būdus, kaip geriau įvertinti atliktų investicijų sąnaudas ir naudą. Nustatant tolesnius prioritetus ir priimant sprendimus galėtų būti naudojami išsamesni duomenys apie sąnaudas (investicijas į IT sistemas) ir naudą (surenkamas mokesčių pajamas, supaprastinimą). Taip pat reikėtų pažymėti, kad didžioji dalis programos „Fiscalis“ išlaidų IT srityje daugiausia susijusios su 27 skirtingų nacionalinių IT sistemų sujungimu keičiantis pranešimais, o ne svarbiausių sprendimų, pagrįstų dalijimusi duomenimis, kūrimu. Šis sprendimas dėl struktūros pagrįstas atitinkamų Europos mokesčių informacinių sistemų teisiniu pagrindu. Tačiau tai gali lemti didesnes sąnaudas ES lygmeniu ir mažesnius duomenų tvarkymo pajėgumus, o tai gali turėti įtakos sąnaudų ir naudos santykiui.

Be to, vertinimo ataskaitose teigiama, kad, ES nepriklausančių šalių nuomone, jos turėtų turėti galimybę dalyvauti platesnėje veikloje, nes ši veikla yra labai svarbi ir tinkama, todėl jų finansinės investicijos dar labiau atsipirktų. Pažymėtina, kad Komisijos tarnybos jau ėmėsi veiksmų siekdamas išspręsti šį klausimą įgyvendinant naująją 2021–2027 m. programą „Fiscalis“, užtikrindamos, kad kvietimai būtų išsiųsti ES nepriklausančioms šalims, nebent būtų pagrįsta elgtis kitaip.

Be to, nors buvo manoma, kad programa „Fiscalis 2020“ yra nuosekli ir suderinta su ES prioritetais, taip pat tinkamai papildė kitas finansavimo programas, pavyzdžiui, programą „Muitinė 2020“ ir Struktūrinių reformų rėmimo programą (dabar techninės paramos priemonė), sąveiką su programa „Hercule III“ galima pagerinti. Veiklos koordinavimas Komisijoje buvo vertinamas gerai, tačiau vertinime pabrėžiama, kad svarbu toliau ieškoti būdų, kaip geriau koordinuoti veiklą su kitomis tarnybomis, atsižvelgiant į greitai besikeičiantį pasaulį.

Iš vertinimo taip pat matyti, kad tęsiamas darbas siekiant įgyvendinti po laikotarpio vidurio vertinimo pateiktas rekomendacijas ir atsižvelgiant į būsimą vertinimą. Atlikusi laikotarpio vidurio vertinimą, Komisija parengė vidaus veiksmų planą ir nurodė 13 veiksmų sričių, kuriose turi būti įgyvendintos 13 rekomendacijų, apimančių 48 papildomas priemones. 2022 m.

kovo mėn. didžioji dauguma (daugiau kaip 75 proc.) veiksmų buvo baigti, o kai kurie iš jų tebevykdomi. Visų pirma, stebėjimas ir ataskaitų teikimas bei ryšių palaikymas yra dvi pagrindinės sritys, kuriose darbas tebevyksta. Komisija tai pripažįsta ir deda pastangas, kad išspręstų šiuos klausimus įgyvendindama 2021–2027 m. programą „Fiscalis“ arba kitą daugiametę finansinę programą. Komisija taip pat stengiasi nuolat tobulinti programą ir prireikus pritaikyti ją prie naujų realijų ne vien laikydamasi šiame vertinime pateiktų rekomendacijų ir ypač atsižvelgdama į būsimą laikotarpio vidurio vertinimą.